

BỘ ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI NGỮ VĂN LỚP 6

Đề số 1.

I. Phần đọc hiểu

Đọc đoạn thơ sau và trả lời câu hỏi:

*Không có gì tụt đến đâu con
Quả muốn ngọt phải tháng ngày tích nhựa
Hoa sẽ thơm khi trái qua nắng lửa
Mùa bội thu trái một nắng hai sương.
Không có gì tụt đến, dầu bình thường
Phải bằng cả đôi tay và nghị lực.
Như con chim suốt ngày chọn hạt
Năm tháng bao dung nhưng khắc nghiệt lạ kỳ.*

(*Không có gì tụt đến đâu con* - Nguyễn Đăng Tấn)

Câu 1. Đoạn thơ sử dụng phương thức biểu đạt chính nào?

- A. Biểu cảm B. Tự sự C. Thuyết minh D. Nghị luận

Câu 2. Chỉ ra thể thơ của đoạn trích

- A. Tám chữ B. Tự do C. Ngũ ngôn D. Bốn chữ

Câu 3. Tìm thành ngữ trong đoạn và giải nghĩa thành ngữ đó?

- A. “ Một nắng hai sương” - Sự gian truân, vất vả của con người
B. “Một nắng hai sương” – Ý chí nghị lực vươn lên của con người
C. “ Chân lấm tay bùn” - Sự gian truân, vất vả của con người
D. “ Chân lấm tay bùn” - Ý chí nghị lực vươn lên của con người

Câu 4. Từ “ ngọt” trong câu thơ “*Quả muốn ngọt phải tháng ngày tích nhựa*” là nghĩa gốc hay nghĩa chuyển?

- A. Nghĩa gốc B. Nghĩa chuyển

Câu 5. Cụm từ “ một nắng hai sương” thuộc cụm từ gì?

- A. Cụm danh từ B. Cụm tính từ C. Cụm động từ.

Câu 6. Giải nghĩa từ “ nghị lực” trong đoạn thơ?

- A. Nghị lực: sức mạnh tinh thần tạo cho con người sự kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước khó khăn thử thách.
B. Nghị lực: sự kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước khó khăn thử thách.
C. Nghị lực: sức mạnh tinh thần tạo cho con người sự kiên quyết trong hành động.
D. Nghị lực: sức mạnh của ý chí, sự kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước khó khăn thử thách.

Câu 7. Chỉ ra và phân tích giá trị biểu đạt của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong đoạn thơ?

Câu 8. Hai câu thơ sau khẳng định điều gì?

*Không có gì tụt đến, dầu bình thường
Phải bằng cả đôi tay và nghị lực.*

Câu 9 (1,0 điểm). Em hiểu như thế nào về câu thơ: *Quả muốn ngọt phải tháng ngày tích nưạ?*

Câu 10 (1,0 điểm). Em có cảm nhận gì về nỗi lòng của cha mẹ được gửi gắm qua đoạn thơ?

II. Phần viết

Cảm nhận về nhân vật Lucky trong đoạn trích “Tập bay” (Trích “Con mèo dạy hải âu bay”) của nhà văn Lu –I Xe-pun – ve – da?

Lucky, kẻ luôn ngóng cổ theo dõi những câu chuyện của con mèo viễn dương với sự tập trung cao độ, đã nghe chuyện đó với đôi mắt mở to: “Bác nói là hải âu có thể bay trong bão tố ả?” nó hỏi. “Sao lại không, hải âu là loài chim cứng cỏi nhất trong vũ trụ,” Bốn Biển cam đoan với nó. “Không một loài chim nào rành rẽ chuyện bay bằng hải âu.” Câu chuyện của con mèo viễn dương đã tác động mãnh liệt tới trái tim Lucky. Hai chân nó động trên nền nhà còn cái mỏ thì đập vào nhau lách cách đầy căng thẳng. “Vậy thì, thưa quý cô Lucky, cô có nghĩ rằng mình muốn bay hay không?” Zorba hỏi. Lucky nhìn bọn mèo, từng con một, rồi nó đáp: “Vâng vui lòng dạy con bay” Bọn mèo ngoao lên sung sướng và ngay lập tức bắt chân vào nhiệm vụ. Chúng mong đợi giây phút này đã lâu rồi. Với bản tính kiên nhẫn của loài mèo, chúng chờ cho con hải âu tự nói lên mong ước được bay lượn, bởi có một châm ngôn truyền đời đã dạy chúng rằng bay lượn là một quyết định hoàn toàn cá nhân. Sung sướng nhất là Einstein, kẻ lúc này đã thuộc nằm lòng tất cả những vấn đề cơ bản của bay lượn trong tập mười hai, vần L của bộ từ điển bách khoa, và vì thế đã gánh vác trách nhiệm chỉ đạo quá trình tập bay. “Sẵn sàng cất cánh!” Einstein thông báo. “Sẵn sàng cất cánh!” Lucky nhắc lại. “Bắt đầu chạy vào đường băng bằng cách đẩy hai trụ đỡ A và B về phía sau.” Lucky bắt đầu di chuyển về phía trước, nhưng thật chậm, như nó đang lăn trên những bánh xe hoen rỉ. Tăng tốc,” Einstein thúc giục. Con hải âu lạch bạch sải chân nhanh hơn một chút. “Rồi, mở hai vị trí C và D.” Lucky dang rộng cánh vào lao về phía trước. “Rồi! Nâng điểm E!” Einstein ra lệnh. Lucky dựng lông đuôi lên. “Còn bây giờ, nâng lên hạ xuống hai vị trí C và D để đẩy không khí ra phía sau, đồng thời nhấc điểm A và B khỏi mặt đất!” Lucky đập đập đôi cánh, co chân, nhấc thân hình lên khỏi mặt đất vài phân, rồi ngay lập tức rơi ục ục xuống như một cục chì. Mấy con mèo nhảy vọt khỏi giá sách và chạy vù tới chỗ nó. Chúng thấy nó nước mắt lưng tròng. “Con thật là đồ kém cỏi! Con thật là đồ kém cỏi!” nó khóc lóc nức nở, không sao dỗ dành được. “Không kẻ nào có thể bay được ngay trong lần đầu tiên tập cả, con sẽ học dần. Ta hứa đấy,” Zorba meo khe khẽ, liếm đầu nó. Einstein tiếp tục nghiên cứu để tìm ra điểm sai sót, nó đọc đi đọc lại phần nói về máy bay của ngài Leonardo Da Vinci.

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
	1	Phương thức biểu đạt chính: Biểu cảm.	0.5
	2	Thể thơ: Tự do	0.5
	3	Thành ngữ: Một nắng hai sương Giải nghĩa: sự gian truân, vất vả của con người.	0.5

Độc hiểu	4	Từ “ngọt” trong câu thơ “ <i>Quả muốn ngọt phải tháng ngày tích nựa</i> ” là nghĩa gốc	0.5
	5	Cụm từ “một nắng hai sương” là Cụm danh từ	0.5
	6	Giải nghĩa từ: Nghị lực – sức mạnh tinh thần tạo cho con người sự kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước khó khăn thử thách.	0.5
	7	Biện pháp so sánh: “ <i>Như con chim suốt ngày chọn hạt/ Năm tháng bao dung nhưng khắc nghiệt lạ kỳ</i> ” Nhấn mạnh sự cần mẫn, tỉ mỉ, kiên trì, làm việc bằng chính đôi bàn tay, khối óc của mình và nghị lực, cố gắng, kiên trì sẽ gạt hái những điều mình mong muốn bởi trên bước đường đời có nhiều chông gai và thách thức, nhiều khắc nghiệt, khó khăn. Phép so sánh còn giúp cho câu thơ tăng tính gợi hình, gợi cảm.	0.5
	8	Hai câu thơ: <i>Không có gì tự đến, dẫu bình thường Phải bằng cả đôi tay và nghị lực.</i> Khẳng định: Để có được những điều tốt đẹp trong cuộc đời mỗi người phải có ý chí nghị lực, sự vươn lên, vượt qua khó khăn, thử thách.	0.5
	9	Muốn có được trái ngọt, hoa thơm, mùa màng bội thu phải trải qua quá trình tích lũy, trải qua những kahwes nghiệt của cuộc đời, trải qua những tháng ngày vất vả, cực nhọc vun bồi... Qua đó tác giả nhấn mạnh: Sự cần mẫn kiên trì, quyết tâm vượt khó sẽ mang lại những thành quả ngọt ngào.	1.0
10	Những lời thơ nhẹ nhàng như một bài hát du dương, gọn chạm vào tâm hồn người đọc để qua đó cũng là những lời răn dạy con, nhẹ nhàng và sâu lắng của cha mẹ. Cha mẹ khuyên con hãy rèn luyện đức tính kiên trì, mạnh mẽ, quyết tâm, nâng cao ý chí nghị lực của bản thân..trong hành trình trưởng thành của mình. Để có được trái ngọt, thành công con phải đi tìm, tự mình tạo nên chứ thành quả không bỗng dưng tự đến. Đây là lời khuyên, lời nhắn nhủ chân thành, định hướng cho con con đường đi để chạm đến thành công, qua đó ta thấy được tình yêu thương, sự quan tâm của cha mẹ dành cho con cái.	1.0	
	a.Yêu cầu về hình thức:		

		<p>- Bài viết có bố cục rõ ràng, không mắc lỗi chính tả, diễn đạt trôi chảy; văn phong trong sáng, có cảm xúc, bài làm có các ý rõ ràng, biết cảm nhận về nhân vật..</p> <p>b. Yêu cầu nội dung: Đảm bảo một số vấn đề cơ bản sau:</p> <p>+) Mở bài</p> <p>- Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm và cảm nhận chung về lucky trong đoạn trích.</p> <p>+) Thân bài:</p> <p><i>* Lucky là chú chim luôn biết nuôi dưỡng ước mơ, quyết tâm thực hiện ước mơ, khao khát của mình.</i></p> <p>- Lucky bày tỏ khao khát được bay:</p> <p>+ Xuyên suốt câu chuyện “ Con mèo dạy hải âu bay” đây lời cuốn là tình yêu thương, chăm sóc, sự tận tâm của con mèo mun mập ú dành cho con hải âu non từ khi nó vẫn còn trong quả trứng trắng lốm đốm xanh. Tình yêu ấy bắt nguồn từ lời hứa cho qua chuyện và rồi lớn dần, lớn dần, đến mức phá vỡ rào cản về giống loài. Cảm ơn tình yêu bao la đó của mèo mẹ mà Lúc ky đã không phụ lòng mong mỏi của mèo mẹ Zorba, đã tự nói lên mong ước được bay lượn, nó đã tự mình bày tỏ mong muốn được bay “ Vâng, vui lòng dạy con tập bay”. Tự bên trong sâu thẳm Lucky là một con hải âu, dù muốn hay không nó vẫn là chim – Chim thì phải bay.</p> <p>+ Nếu bạn muốn ai đó làm điều gì bằng tất cả sức lực, tinh thần, hãy kiên nhẫn và để họ tự nói lên điều đó. Lũ mèo rõ ràng là rất muốn con hải âu biết bay, không chỉ bởi mỗi ngày có biết bao nguy hiểm rình rập hay vì tình yêu dành cho con hải âu, cũng không vì mong muốn thực hiện lời hứa. Lý do đơn giản nhưng là lẽ tự nhiên của tạo hóa: chim hải âu thì phải bay! Nhờ mèo mẹ và các bạn của khơi gợi, gợi hình ảnh bầy hải âu tự do trên bầu trời, khơi gợi về niềm tự hào về nòi giống chim trong sâu thẳm trái tim Lucky – hải âu là “loài chim cứng cỏi nhất trong vũ trụ” – Dòng máu chim hải âu luôn chảy trong huyết quản của Lucky, nên như một lẽ tự nhiên, Lucky đã chấp thuận học bay. Mẹ mèo Zorba dịu dàng: “Vậy thì, thưa quý cô Lucky, cô có nghĩ rằng mình muốn bay hay không?” câu hỏi đầy yêu thương và quyết đoán ấy đã đánh động vào trái tim và khao khát được tung cánh trên bầu trời của Lucky.</p> <p>+ Lucky thấu hiểu được tấm chân tình, tình yêu thương vô bờ bến của mèo mẹ Zorba nên nó không muốn làm</p>	
--	--	--	--

mẹ mèo buồn. Đầu lúc đầu nó có phân vân và không muốn học bay song với những lời lẽ dịu dàng, ấm áp đầy tình yêu thương của mẹ mèo, Lucky đã mở lòng mình, đã tự tin và quyết tâm học bay.

+ Bằng tình yêu thương, sự kiên trì, nhẫn nại, mẹ mèo Zorba đã tạo cho Lucky động lực để vươn tới. Và rồi “từ chỗ không biết gì, con bé đã thấu hiểu được điều quan trọng nhất. Đó là chỉ những kẻ thực sự dám thì mới có thể bay”.

- Lucky thực hiện sứ mệnh của mình trong sự cô vũ của mẹ mèo và các bác mèo.

+ Lúc đầu Lucky không tự tin, thất bại ngay từ lần đầu tiên thực hiện nên nó nước mắt lưng tròng. “Con thật là đồ kém cỏi! Con thật là đồ kém cỏi!” ...

+ Nhưng nhờ sự động viên khéo léo của mẹ mèo. “Không kẻ nào có thể bay được ngay trong lần đầu tiên tập cả, con sẽ học dần. Ta hứa đây,” và cử chỉ dịu dàng “Zorba meo khe khẽ, liếm đầu nó” đã khiến nó tự tin hơn, có động lực để vươn tới.

+ Bên cạnh tình yêu thương, sự tin tưởng, đó còn là sự kiên trì theo đuổi ước mơ. Trong đoạn trích truyện, nhà văn đã cho chúng ta thấy rằng: Chỉ những kẻ thực sự có ước mơ, và dám nỗ lực hành động mới có được thứ mình mong muốn. Cũng như Lucky cô yêu mẹ “ cô biết một ngày cô sẽ phải rời xa mẹ cô và Zorba cũng biết vậy, nó biết rằng nó sẽ rơi nước mắt nhưng nó vẫn khuyến khích Lucky học bay bởi hải âu bé nhỏ thực sự muốn bay. Lucky thực sự hạnh phúc vì có mẹ tin tưởng, và Lucky đã mạnh dạn ước mơ và nỗ lực hết mình để thực hiện ước mơ được bay của mình! Hơn ai hết, Lucky hiểu rất rõ rằng “Ước mơ sẽ chỉ thành hiện thực khi bản thân có lòng tin vào chính mình, nỗ lực hành động vượt qua mọi khó khăn, trở ngại khi đó thành quả nhận được sẽ vô cùng ngọt ngào”. Lucky đã làm được điều đó bằng lòng quả cảm của mình.

***Đánh giá:** Câu chuyện “ Con mèo dạy hải âu bay” nói chung và đoạn trích “ Học bay” nói riêng đã gửi đến bạn đọc thông điệp sâu sắc:

+ Đó là lòng quả cảm: Dù thế giới ngoài kia có biết bao nguy hiểm rình rập đe dọa hay những nỗi sợ thất bại, thì chúng ta hãy can đảm bay lên vì trong cuộc đời “sẽ có rất nhiều lý do để hạnh phúc”. Can đảm khám phá cuộc sống đầy rẫy thử thách bên ngoài để cuối cùng nghiệm